

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhos hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kóriratok visszaadása
 vagy megőrsésére nem vállalkosik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

II. Vilmos.

Végre-valahára, annyi év, annyi keserűség után elhangzott egy szó Bécsből is, egy szó, melyben elismerés van a magyar nemzet iránt.

Az igaz, hogy ezt az egy szót — a német császár mondotta.

II. Vilmos vendége volt I. Ferenc Józsefnek. Pohárköszöntők hangzottak el, melyekre odafigyelt az egész politikai világ. Jól tudta mindenki, mi lesz a beszédek tartalma: elismerés a német birodalom szövetségi hűsége iránt, a hármasszövetség s különösen a magyarosztrák-német szövetség szilárdágának dokumentálása és kölcsönös udvariasságok. A politikai jelentőséget az adta meg e beszédeknek, hogy bennük az ember mintegy hőmérőt lát, melyről leolvashatja, hány fokot mutat a német-magyarosztrák viszony s hányat viszonyunk Olaszországhoz?

A politikusok kíváncsisága most már ki van elégítve. Konstatálhatják, hogy Ferenc József két államának barátsága II. Vilmos birodalmával szilárdabb, mint valaha. Olaszországhoz való viszonyaink is — orvosi műnyelven szólva — ha komplikációk nem következnek be, kielégítőnek mondható. És ebben az egész

világpolitikában figyelmet keltett pohárköszöntő váltásban a németek császárnak jutott eszébe megemlékezni külön is a hármasszövetség egyik legszilárdabb alapjáról, a lovagias magyar nemzetről.

Jól esik ez az elismerés kivált most, mikor a Balkánbonyodalmak szerencsés eligazítását ünnepli Közép-Európa.

Méltó az öröm, hogy a háborút elkerültük. De méltó az is, hogy elismerés illesse mindazokat, a kik a háborút távoltartották. E téren pedig az elismerés elsősorban Magyarországot illeti meg. Magyarország rendületlen hűsége volt az az első szikla, melybe a szerb aspirációk beleütöttek. Mikor küszöbön állott a háboru réme, Bécsből egyszerre még engedményekről is kezdtek beszélni. Mi lovagiasan nem kértünk irást róla. S mi a vége? Alig mult el a veszedelem, Bécsben feketellen gyűlölet lángja lobban fel, az egyetlen magyar közös minisztert ki akarják buktatni, Magyarországot ősi örökségünkben, Boszniából teljesen kizárni, a mellett a bécsi polgármester ellenünk uszítja saját délszlávjainkat s törvényben biztosított nemzeti jogaink merevebb vizsautasításban részesülnek, mint valaha. Mindez azért, mert önzetlenül, lovagiasan és áldozatokkal közreműködtünk a béke fenntartására. Ez az elismerés, ez a jutalom.

Az a császári szó, melyet II. Vilmos kiejtett, ékesen beszél, mennyire fölötté áll a németek zseniális uralkodója az összes bécsi politikusoknak.

Nem a mi vendégünk, de azért külön emlékezik meg rólunk — vajjon mérték-e ezt az intelmet Bécsben?

Nem vagyunk olyan naivak, hogy a német császár szavaiból valami plátói érzelme megnyilatkozását olvassuk ki s aztán könnyekig meghatva lelkesedjünk. Az efféle érzelmi jelenetek a politikában — tanu rá a mi történelmünk is — soha sem ösztöntek. A ki kezdi az érzélgést, annak valami hátsó gondolata van s végeredményben a másikat be akarja csapni. Vilmos császár nem érzelgős: ő reálisan számol és komoly politikát csinál.

A politikában mindinkább a világhatalmasságok lépnek a nagyhatalmak helyére. Ma már a legnagyobb állam sem képes egymagában döntő szerepet játszani s a jövő Napoleonja nem egy államra, hanem az államok csoportjára fogja építeni messzire járó terveit. Nagyhatalom lehet egy állam is; a jövő tényezői, a világhatalmak más államok szövetségéből fognak összetömörülni.

Egy ilyen közép-európai világhatalmasságot igyekszik a németek császára összehozni. Ez a világhatalom egyik kar-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Örökség.

Reminiszcenciák a szegedi árvíz idejéből.

Írta: Mányiué Prigl Olga.

Aki most látja, tán el se hiszi. Pedig úgy volt. A víz elébb elvitte az alsó városi, aztán befutott a felsőbe, oda, ahol most azok a srép paloták emelkednek. Fehér taraja volt a sárga hullámnak s az ég alja összecsokolódzott vele a látóhatár szélén. A fák sudarai is alig látszóttak már ki belőle, viskó, ház összeomlott. Itt-amott libegett egy egy korhadt gerenda, tetőről lecsuszott mohos nádkéve, szuette ajtóféltá, majd meg egy piros muskátlivirág letört ága. Csendes boldogság hirdetője lehetett valamelyik barátságos kis ablakban, most bántó volt még a színe is, az égő piros színe. Szürke volt az ég, finom, apró ködpárák szállongtak a levegőben, két lépésnyire eltakarták egymástól az embereket. Mintha már élve rájuk terítették volna a szemfedőt. Csöndes is volt a város, mint a halottak országa. Aki tett, vett, azt is szólanul cselekedte. Kifogytak már az imádságból is.

— Még azt a két gyermeketl — kiáltja harsány hangon a város főbírája, öreg Vetró

Pál, mert ő maradt utolsónak a menekülők között.

A mentő emberek szóltan fölpackolják a sápadt fiut, vacogó leányt, azokkal már csak nem lesz nehezebb a megterhelt tutaj. A népesség összebukik rajta, az evezők lassan csapkodják a vizet.

Félóra múlva jön egy másik hajó. Arra megmaradt butort, miegymást is fel lehet pakolni. Az asszony nép csomóba köti az ágy-neműt s cipekedik. Sőhajtva néz vissza elhagyott háza tájékára, melynek a roskatag, kidőlt-bedőlt falain szabadon jár ki s be a hullám. E'őszakos vendég, aki nem kérdezte, szabad-e, hanem még a gazdát is kipurancsolta tulajdonából.

A főbíró, Vetró Pál holmiját az utolsó hajóra tették föl. Így parancsolta. A főbíróné, sápadtképu, reszketeg öregasszony sietve kapkod össze egyet-mást, a mi a legkedvesebb s a mi hirtelen eszébe jut. A porcellán-kancsót a festett rózsákkal, — azzal köszöntötték fel őket a lakodalmon. Szép emlék, kedves emlék. Az üveg alá rámozott fehér viasz-virág koszoruja is megtér vele könnyen, no meg aztán Pál fiu főköttőcskéje, az első sor írása...

Vetró Pál szinte már a türelmét veszti. Hiába, a férfi-ember csak nem sok értéket tulajdonit az ilyesminek. Legott indult a hajó s

most még csöndesebb lett a város. Halkan locsogott a víz, a sirályok ott kovályogtak köröskörül, azok vijjogtak időnként.

Vetró Pál ott üldögélt a csónak hegyén. Azon gondolkozott, hogy most már ugyan meg van mentve az élete, de mi lesz, hogy lesz azontul. Oda minden vagyona. Őt, hat esztendő buzája hevert a megtárbán sok száz mázsa számra, — az ugyan kicsirádozott azóta. Keményitőt főzhetnek belőle, ha ugyan ezen a tájon viselnének a leányok még valaha vasalt szoknyát. Mert hiszen koldusnak nem illik a parádé.

Fukar ember volt Vetró Pál s a mellett büszke, kivált a vagyonára. Igaz, hogy ő maga szerezte a legutolsó fillérig. Egy száll ruhában vetődött erre a vidékre s most ő volt a leggazdagabb ember, aki még a főbírói méltóságra is felkapaszkodott. Némely embert valósággal kergeti a szerencse, beléje fogózik, úgy, de Vetró Pál meg másfelől érezte a csapásokat.

A Pál fiu szerezte a legtöbb gondot az öreg Vetrónak. Szilaj, féktelen volt a gyerek, akaratában makacs, aki folytonos ellenkezésben állott az apjával. Az urát akart belőle nevelni, tán vármegye vicspánját s a fiu gyűlölte a könyvet. Neki a csillagos ég volt az ábécéje, meg a kalászos mező, tarka, virágos rét s ha

Tennisz

színes női

színes gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD

áruházában kaphatók.

jával a franciák, másikkal az oroszok felé képes küzdeni. Megvetette lábát a Balkánon és az Adriai tengeren, vizsgáló szemével pedig a világtengereket vizsgálja.

Óriási erő. döntő tényező — de csak akkor, ha befelé nem emészti széthuzás. Ausztria kifelé gravitáló elemeit a közép-európai szövetségben csak egy kielégített Magyarország hatalma és egysége tartalmazta bent. A hármass szövetség fennállásának alapfeltétele tehát, hogy Magyarország ebben a szövetségben s különösen Ausztriával való szorosabb szövetségében védő várát, ne pedig börtönét lássa. A várát védelmezzük, a börtönből szabadulni igyekszünk. Már pedig a ki a mostani bécsi hangulatot figyelemmel kíséri, úgy veheti észre, hogy ott mindenki börtönőrünkül fegyverkezik elvakult hóbortjában.

A józan érdek szava beszél II. Vilmosról. Magyarország lehet a Közép-európai Szövetségnek bástyája is, gyengítője is. A német császárt nem vakítják el holmi luegeriádák, a metternichiádák modern torzszülöttjei. Tisztán látja a jövőt s figyelmezteti is rá Bécsre. Szeretettel vettük szavait s óhajtjuk, értsenek belőle. II. Vilmos erőssé tette a tavasszal a hármasszövetséget kifelé; vajha erőssé tudná tenni a bécsi sötétség eloszlatásával s a magyar törekvések iránti érzék felköltésével befelé is!

Luegerről mondják a bécsiek, micsoda nagy hála kötelezte őket azzal, hogy az angol gáztársaságot kiszorította és városi kezelésbe vette a közvilágítást. A szellemi közvilágítás terén is valami efféle reformra szorulna Bécs városa. Ha a német császárnak csak egy kissé sikerült

a bécsi katzenjammereseket kijózanítani és tisztább látásra bírni, már hála lennének kötelezve. Bécs még inkább köszönhetné a leckét, neki többet használna. Pedig az egész a legszárzabb politika, rideg kétszer-kettő — de föltétlen józan előrelátás.

*

A válság.

Míg a miniszterek a bécsi pohárköszöntők mellett andalognak el, idehaza a függetlenségi pártban egyre nagyobb az izgatottság, melylyel a válság megoldása elé néznek. Tegnap egy német estilap, állítólag Justh Gyula sugallmazására a függetlenségi párt új programját közölte, mely szerint a párt nem törődik most a katonai kérdésekkel, de követeli az általános és egyenlő szavazati jogot és a gazdasági önállóságnak legkésőbb 1917-ben való biztosítását. Holló Lajos, a párt alelnöke erre a közlésre egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette.

— Nem igaz, hogy a párt most nem törődik a katonai kérdésekkel. De a kérdések megoldása attól függ, milyen mértékben honorálják a mi gazdasági követeléseinket. Ha itt teljesítik kívánságainkat, akkor katonai téren sem állunk elő tulhajtott követelésekkel. Az ki van zárva, hogy a gazdasági és katonai kérdések közt tranzakcióba mennénk bele. A bankkérdés elodázása 1917-ig lehetlenség. Az, hogy a párt manifesztumot akar kibocsátani, nem igaz.

A függetlenségi pártban úgy tudják, hogy a német lap híre Polónyi Gézáról származik. És ez mindent megmagyaráz! A függetlenségi párt hangulatáról *Csizmazia* Endre így nyilatkozott:

— A párt erős és nem hiszem, hogy Wekerle és Andrássy olyan tervet ki bír eszelni,

amelylyel Kossuthot meg bírja szerezni. Az egyetlen megoldás az, hogy adják át a kormányt a függetlenségi pártnak, mely garanciák fejében a bankkérdés méltányos megoldására is kapható lesz.

Wekerle akciója.

Szemben a sok elterjedt híreszteléssel a P. Lloyd tényként a következőket állapítja meg:

Wekerle miniszterelnök keddi budapesti fogadtatásakor formális megbízást kapott a felvételtől, hogy kísérelje meg a kibonyolítást és annak sikeréről egy alkalmas időben tegyen jelentést. Ennek a királyi megbízásnak megfelelően, amely kizár minden más kombinációt, azzal is megfelelt a miniszterelnök, hogy eredeti tervétől eltérően, már most utazott Bécsbe. Vezette az a cél, hogy még a német császár Bécsbe érkezése előtt irányadó bécsi tényezőkhöz érintkezzen a kibonyolítás alapelveiről, mert ezek előkészítése a fennálló törvények értelmében Ausztria hozzájárulásától függnek. Egzáltalán nem illeszkedik a helyzethez, ha másod- vagy harmadrangu kérdéseket tüntetnek fel olyanoknak, amelyek a tegnapi bécsi tanácskozás tárgyát képezték. Annyi konstataható, hogy a tanácskozás tárgyát a készfizetések fölvétele és a monarchia gazdasági új rendjére vonatkozó igen fontos kérdések képezték.

A függetlenségi és 48-as pártok gyűlései.

A Magyar Tudósító tegnap kommunikét adott közre a függetlenségi és 48-as párt egyrésztnek legutóbb tartott értekezleteiről. A kommunikében a következők állanak: a függetlenségi és 48-as párt egyes tagjai hol itt, hol amott kisebb nagyobb értekezleteket tartanak, s úgy tüntetik fel a dolgot, mintha ezek a pártvezetőség tudomásával és helyeslésével történének.

mesét akart hallgatni, csak beszökött a cigányvajda portájára, tul a bossorkányszigeten. Szép, mesére álló szája volt a vajdának s mint a gyöngy gördült, pörgött le a szó rajta. Sok országot, világot bejárta, eleven krónika volt az öreg, valamelyik úkkapja egyenest Árpád apánkkal jött be Ázsiából. S a milyen beszédes volt az öreg ajka, olyan beszédes volt a lányának — a szemé. Nagy, sötét pillák árnyékkolták, delejes sugár szövődött alattuk. Édes bizsergés fogta el a Vetró Pali szívét, valahányszor ránézett a lányra, minőt nem érzett soha a páváskodó gazdag városi lányok láttára.

Alinkán nem volt gyöngy, nem volt ékeség, a ruhája is mindig fehér volt, tiszta fehér gyolcs, minden cifraság, minden beszövének nélkül.

— Alinka, szép Alinka, — mondta neki Vetró Pali, majd ha enyém leszel, selyembe, bársonyba öltöztetek . . .

A lány megrásta a fejét s tiltakozólag intett a kezével. Vetró Pali szinte dühös lett erre a mozdulatra.

— Nem hiszed?

Alinka ábrándosan felelt:

— Nem lesz párja a nemes gyémánt utaszi kavicsnak, játszik vele, lenézi utóbb. Alinka futó virág, szél felkapja, odább viszi, talán le is törli szegénykét. Vetró Pali meg

nagy ember, terebélyes fa, városok főbirája lehet . . .

— Ne kinez . . .

A lány szomorúan hajtotta le fejét s aztán összeszorított ajkával, becsukott szemével engedte, hogy a fiu végig csókolja az arcát, a haját . . .

Majd meg suttogva, elfojtott hangon beszélt neki:

— Szoktál-e imádkozni? Ezt a két sort mondd el az én nevemben a szűz Mária előtt. A Szűzanya csodatévő képe, — a ti képetek előtt . . . Sokat hallottam már róla. A te apád édesanyja a legjámorabb, a legistenfélőbb asszony volt messze földön s különösen a Szűzanyát tisztelte. A szent kép úgy ereszkedett le neki a felhők közül, aranyos rámában, a boldogságos megihletett mosolyával. Minden kívánsága teljesül annak, aki buzgón tohászódik hozzá. Gazdag örökséget hagyott nagyanyád az apádra. Kérlek mondd, mondd el neki ezt a két sort az én nevemben . . .

A fiu tanulgatta, tanulgatta, de valami idegen nyelven volt mondva, sehogysem értette.

— Magyarul mondd, Alinka!

A lány bágyadtan mosolygott:

— Így fakadt a szivemből . . .

— De legalább csak tudnám, mit jelent!

— Jót nekem is, neked is, — mondta a lány komolyan. Ne faggass érte.

Ennyiből állott az imádság: »Ne szeressen, ne szeressen« . . .

— Szegény Alinka . . .

*

Tavasza nyílt az idő. Enyhe télre esős tavasz szokott következni, szakadt is nap-nap után. A besorozott katonák kalapján nemzetiszin szalagot egyszínű piszkos vörösrre pamacsolt a zuhogó eső. Vetró Palit is bevették. Nagy bucsulakomát rendezett apja a tiszteletere, mert biztosra vette, hogy a fiut a katonai élet minden eddigi hebehurgyaságából kivetkőzteti. Embert nevel kelőle, vitéz, ügyes, nagy embert.

Vetró Pali nem várta meg végét a dinomdánomnak. Éjjeltájt megszökött. Tul a bossorkányszigeten, alacsony ház ablakából halovány fény derengett elébe. Alinka virrasztott. Az apját virrasztotta fenn, meg — meg a maga bánatát.

— Találjon nálamnál különbet, szebbet, — mondta bucsuzáskor a fiunak.

— Kétszer emondom napjában az imádságodat, — felelte amaz.

A lány bágyadtan mosolygott a könyes szemén keresztül:

PETHEŐ ZSIGMOND mázoló

Lakása: Uri-utca 29. sz.

Telefon szám 875.

A pártvezetőség sohasem helyeselte az ilyen értekezleteket s így most sem helyeselheti azokat, sőt károsnak nyilvánítja. Annál is inkább mondja károsnak ezeket az értekezleteket, mert azokon a pártoknak csak egy része jelenik meg és egyoldaluan tárgyalják a dolgot s egyoldalú határozatokat hoznak.

A városok háztartásának rendezése.

— Lukács Ödön előadása a városok kongresszusán. —

A magyar városok országos kongresszusukat május hó 21. és 22-én tartják.

Ez alkalommal a kongresszuson résztvevő küldöttek nagy horderjű kérdésekkel foglalkoznak, amelyek mélyen érintik az összes városokat.

Egyik kimagasló tanácskozási pontja lesz a városok háztartásának kérdése, amelynek előadásával Lukács Ödönt, Nagyvárad város adóügyi tanácsnokát bízták meg. Lukács Ödön már az előző kongresszusokon is feltűnt komoly tanulmány alapján, ügyszeretettel készített munkáival. Mostani előadása is méltán sorakozik ezekhez s bizonyára feltűnést fog kelteni.

Az óriási nagy gonddal összeállított s 85 sűrű oldalra terjedő munka kellő alapossággal foglalkozik a városok háztartásával, s nagyon becses statisztikai adatok világítják meg még jobban az elismerésre érdemes munkát, amely nagyon tulszárnyalja egy előadás keretét s mint önálló mű is igen tanulságos. Részletesen foglalkozik a városok vagyoni helyzetével, a kiadások és bevételekkel, valamint a városokra nehezedő tartozásokkal. Külön tejezet nyújt tájékoztatást a városi lakosság adóterheiről.

Ezek után a nagy fáradsággal összeállított

adatok közlése után rámutat a városi háztartás rendezetlenségének okaira. Ilyen oknak tartja a többek között a kellő takarékoság hiányát, a közintézményekért való versengést; nélkülözik a városok az önálló háztartást s így a szabad község attribútumait; az autonómiának nincs meg az értéke, mert mindenhez felsőbb jóváhagyás kell.

Felsorolja azokat az állami funkciókat, amelyeket a városoknak kell végezni. Foglalkozik hosszasan azzal a kérdéssel, hogy az államnak mily módon és mily mérvben kellene a városokat segíteni mindezen munkák végzéséért ellenértékképpen.

Az adóügyekkel is részletesen foglalkozik a munkát s kimutatja, hogy mily helytelen a városi adó összekapcsolása százalék alakjában az állami adóval.

Külön fejezeteket foglal el a fogyasztási adók kérdése a város háztartásában, az érték emelkedés megadóztatása, a városi gyógyszerárak engedélyezése és a városi tűzkárbiztosító intézetek létesítése.

A tanulságos munka végén mindezeket a kérdéseket felölelő hosszú határozati javaslat van, amely mintegy eszenciája az érdekes munkának.

Óhajtható volna, hogy ez a terjedelmes füzet minél szélesebb körben közközen forogna, mert nem csak a városok jelenlegi tükrét adja, hanem hasznos utmutatást is nyújt, hogy minő eszközökkel és módokkal lehetne segíteni a városok mai helyzetén, hogy fejlődésük a kultura által reájuk parancsolt haladásuk biztosítva legyen.

A határozati javaslatot egész terjedelmében, hosszú volta miatt nem közölhetjük, hanem annak érdemi részéből a következőket közöljük:

Kívánják a városok, hogy:

a) a vagyonkezelésnél általában szabadabb mozgás engedtesék; az ingatlanszerzés vagy eladásra vagyoni helyzetükhöz mért érték határon belül s természetesen a nyilvánosság legteljesebb betartásával, a városok felsőbb jóváhagyás nélkül jogosítottak legyenek;

b) amennyiben vagyoni jogi ügyekben hozott határozatok kormányhatósági jóváhagyásra szorulnak, az érdemleges döntés rövid határidőhöz köttessék;

c) a költségvetés egyes tételei közötti hitelátruházás (virement) engedélyezésének joga az önkormányzat képviselőit ruháztassa.

A felügyeleti jog szabályozásánál általában irányelvül szolgáljon, hogy az csakis a városok törvényesen megállapított hatásköre betartásának ellenőrzéséig terjedjen.

A felügyeleti jognak ily módon történendő szabályozása föltétlenül szükségessé teszi azt is, hogy az autonómia terjedelme szabatosan körülírassék, az önkormányzati és államhatalmi hatáskörök élesen elhatároltassanak.

Szükségét látja ennek a kongresszus nemcsak a hatásköri összeütközések elkerülésének érdekében, de a jogok és kötelezettségek kijelölésével járó elnyök miatt is.

Ez alapon elvként állítja fel a kongresszus, hogy az új városi törvényben mindazon teendők, amelyeket a városoknak átruházott hatáskörben az állam helyett és annak érdekében teljesítenők kell, taxative felsoroltassanak s ezáltal az autonómia feladatköre szabatosan kijelöltesse s ezen feladatkörön kívül eső teendők a városokra csak a pénzügyi megterhelésre nézve előzetesen létrejött megegyezés után legyenek a jövőben utalhatók.

Szükségesnek tartja a kongresszus a városi területek rendezését, hogy a határterületek a városok közigazgatási és adóköri körébe beosztassanak, a városi közterhekben participáljanak.

Az új városi törvényben az állami segélyezésnél alapul a szükségletet elfogadja és pedig oly képen, hogy a mutatkozó szükség nagyobb vagy kisebb volta képezze azt a mértéket,

— Jó, jó . . .

Büszke volt eddig is az öreg Vetró Pál, de még büszkébb ezután. Csakhogy a fiát el tudta mozdítani valamire. Most már minden biztos. Fényesen rendezte be a házat, a telkét is megnagyobította. A sok ócska butort kiosztotta a népségnek, — hej, hogy magasztalták érte. A szobái falát piktor-emberek festették ki, kit halovány-kékre, kit pirosra, aranyos cirákkal. Sehogyse illet most már oda a fakó, aranyrámás kép, amit az anyjától örökölt. De tán az se érzi magát jól többé a fényes környezetben s valami csendesebb helyre kívánczik. Mind kijebb, kijebb került az, szobáriszobára. Legutoljára csendes kis zugba, a padlás valamelyik sarkába.

Szegény öreg Vetróné váltig fogta volna a pártját:

— Hisz igaz, hogy a rámája kopott, de a kép olyan, mintha nézne, beszélne . . .

Hej de nagy ur ám az öreg Vetró Pál akarata, meg a főbíró kimondott szava. Hanem bizony pók se szöhetne még rá a hálóját, mikor történt valami. Összeomlott az aranycirádás kék fal, ép úgy, mint a szegények egyszerű, fehérre meszelt vályogfala. Az iszaposvíz balkan locsogva jár ki s be az omló falakon, fehérszínű sirály-madár vijjog felette. A népség menekül, hanem a vagyon, a pénz, az ott rohad, penészedik a víz alatt, az iszapos fenékben. Meg se találják többé, még csak a romját

sem. Elhordják a vízi manók, bűbajos csodák. Öreg Vetró Pál ott a csónak hegyén csak nézett, nézett a vízbe, aztán hirtelen szédület fogta el, a vér fejébe szökött, lebukott, meg se tudták kappi hirtelen. Kéznel volt a csákány, azzal halászták ki. Hanem a szegény egészen megzavarodott. Vissza akart ugrani a vízbe, mert úgymond, őt a szűz Mária hívja oda, a szűz Mária, kit elcsukott a háza padlásán egy tülkébe s most ott uszik . . .

Lekötötték Vetró Pált, a felesége hiába rimánkodott, hogy de bizony igaz, a mit az ura beszél. Szűz Mária szent képét csakugyan elvitte a víz, vagy ott van a romok, gerendák közt.

A hajóval épen hízakat értek. A népséget lerakták, kocsin mentek odébb. Be is esteledett. A kőd ritkult, a halovány csillagfény keresztül tört rajta s ott rezgett a víz színén, meg az öreg Vetró Pál halovány orcáján. Utolsó nagy kívánságát teljesítik a hatalmas főbírónak, beomlott falak közt keresgetik vele vele szűz Mária képét. Ő maga csendesen alszik a hajó fenekén, az asszonya imádkozik, a könyve hull, hull csendesen.

Víz, sik víz van mindenütt. A hajóslegények reszkette bámulnak belé, egy mintha látná már a boldogságos Anyád, ezeryi csillag ragyog a ruháján. Hullám játszi fodra volt, elsöpörte az estvéll szellő . . . Apró sötét pont rajzolódott a szürkéségben, a szem szinte li-

begni látta, aranszínű sugár fonódott körötte — Az egyik hajóslegény oldalba lökte a másikat:

— Az ott talán, az a szűz Mária, — angyalok egy gyertyát gyújtottak körülötte . . . Közelebb, közelebb siklott a hajó, nagyobb, mind nagyobb lett a fekete pont. Apró házikó ajtaján ömlött ki a világosság, az ár a fűzfából font kerítést nyalagatta.

Fehér lány térddepelt odabenn. Valami megdicsőült magasztosság ömlött el az arcán, a mint az elébe állított képre tekintett, melyről biztatólag mosolygott reá a minden világok legszebb, legjobb Asszonya.

Odatalált ahhoz, a hol tudta, hogy szívesen látják. Szegény Alinka, ott hagyták az emberek, — ugyan ki is gondolt volna a boszorkánysziget mögött, messze a városon túl arra a kicsi putrira s cigánylányra. Az ár lassan, lassan bekuszott volna hozzád, elnyelte volna a házat, téged, mindent — de jól jártál, hogy a te hited, a te reménységed nagyobb volt mindeneknél . . .

Öreg Vetró Pál elmehetett a másvilágra csendesen s évek múlva nyájas őszi nap-sugár képében talán az ő megdicsőült lelke járogatott el ahhoz a szelid, boldog asszonyhoz, a ki a csodatévő szép Szűz Mária képe előtt szokta imádkozni tanítani a kicsi gyereket, — a legifjabb Vetró Pált.

WIKUS

**CZUKRÁSZATA ÉS
CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
NAGYVÁRAD.
FEKETE SAS PASSAGEABAN.**

TELEFON 763.

amely szerint a segélyben való részesedés tör-
ténjék.

Mint hogy pedig az egyes városok szükség-
letei egyik évről a másikra nagy eltérést, inga-
dozást mutatnak, ebből folyólag a segélyezés-
nél nem az egy évi, de a jogerős költségvetés-
sek alapján megállapított legutolsó három évi
fedezeti hiány átlaga vétessék alapul.

A segélyezés módjára nézve helyesnek
találja a kongresszus, ha az állam a három évi
átlag alapján megállapított fedezeti hiány bizo-
nyos százalékkal alimentálja a városokat.

Ez a százalék három évenként a városi
pótadókulcs magasságának megfelelőleg pro-
gresszív alapon nyerjen megállapítást. A gazda-
sági kérdések eldöntéséhez szükséges komoly
megfontolás, másrészt a kiadások körüli taka-
rékosság biztosítása céljából pedig kimondandó
volna, hogy a segélyezési lépték az ötven szá-
zalékig emelkedhetik, vagyis a legnagyobb se-
gélyezési összeg, amelyet a város nyerhetne, a
fedezeti hiány három évi átlagának 50 százalé-
ka lehet.

Azon célból pedig, hogy a segély az önk-
ormányzati szabadságot ne érintse, a vállalko-
zó kormányok kényétől és kedvétől ne leg-
yen függővé téve, de meg hogy lehetőleg
kikerültessek a jövőben az önkormányzati élet
természetével ellenkező folytonos kéregetés, a
városoknak a segélyezéshez való jogosultságát
a kongresszus a törvényben kívánja bizo-
sítani. Állást foglal a városi (községi) pénzügy
oly irányban való reformálása mellett, hogy:

1. annak főforrása a ház és háztelkekre
alapított független és önálló községi adó
legyen; 2. segédforrását pedig az érdekeltség ará-
nyában az egyéb vagyon után és az önálló
fizikai személyektől szedett községi járulékok
képezze. 3. A városi közteljesítés legyen általá-
nos, az alól az államnak magántulajdont képező
javai és az állami tisztviselők ne mentesítse-
senek.

A közteljesítés lehető egyenlővé tétele
érdekeiben, de meg a pénzügyi eredményekre
is tekintettel, kívánatosnak tartja, hogy az in-
gallanok átruházásánál az egyszázalékos pótlék
az összes városok javára törvényben megállá-
píttassék és az állam által szolgáltatassék ki a
városoknak.

Mindezekon kívül a városi háztartás rendezé-
sének alkalmas eszközeit a következőkben
jelöli meg.

Szükségesnek tartja, hogy a telekérték-
emelkedés megadóztatásának kérdése tanulmány-
oztassék s megoldási módjai egyöntetűen
szabályoztassanak.

Indokoltnak találja, hogy a városok a
gyógyszertári jog elnyerése iránt igényt támasz-
tottak s az oly irányban előterjesztett kérelmet,
hogy a gyógyszertárak engedélyezésével járó
nagy anyagi előny a városoknak adományoz-
tassék, a kongresszus támogatja.

A városok háztartása javára biztosítani
akarja a kongresszus a városi tűzkárbiztosítás-
ból eredő jövedelmet is, épen ezért oda törek-
szik, hogy a városi tűzkárbiztosítás törvényho-
zási uton kötelezővé tétessék s ennek alapján
a városi tűzkárbiztosító intézetek felállításá-
ra lehetővé váljék.

Ezek mellett igényt támaszt az iránt is,
hogy a városok gazdasági haladása hitelügyi
reformokkal s azonkívül a városi forgalomra
előnyös vasuti politikával is elősegíttessék.

Elhatározza a kongresszus, hogy a helyzet
javításának most megjelölt irányelveit, egy rész-
letesen megokolt memorandumba foglalja s ezt
azon kérelemmel terjeszti az országgyűlés kép-
viselőháza és a magyar kormány elé, hogy a
városok háztartása rendezésénél az abban le-
fektetett elveket figyelembe venni, illetve ezen
fontos kérdést azok alapján megoldani méltóz-
tassanak.

Bűnös gyermekek.

A mai korban, midőn az emberek marék-
szám szórják a jótékonysági adományokat, mi-
kor hirdetik, hogy segíteni kell embertársain-
kon, oly dolgok történnek az élet kulisszái
mögött, melyek lázítólag hatnak minden érzőbb
emberre.

Alig léphet ki az ember az utcára, hogy
szomorú képek tauja ne legyen. Itt is, ott is
alig 12—13 éves leánygyermeket lát az em-
ber kifestett arccal, furcsa irizurákkal. S ezek
a leányok kacintgatnak az arramendő férfiakra.
Nem borzasztó torz kép-e ez? Virágbimbók
piszkos pocsoltyákban. S kik e jelenségeknek
az okai?

Ha figyeli az ember ezeket a gyer-
mekeket, láthatja, hogy pár lépésre tőlük
közönséges munkásasszonyok figyelik a gyer-
mekeket. — Ezek a romlottlelkű, züllött
egzisztenciájú nőszemélyek viszik az ártatlan
gyermeket a posványba. Mindentéle igérettel
csábítják el a leányokat s aztán üzérkednek a
züllés útjára tértekkel. A rendőrség figyele
ezen asszonyokat már régebbi idők óta, de
bizonyítani ez ideig nem volt képes. Lebujok-
ban, eldugott városvégi házikókban dorbézoit-
tak a leányok férfiak társaságában. Azonban a
rendőrség sosem tudott ezen orgiák nyomára
jutni.

Most végre sikerült egy ilyen csábítónőt
lelőcsinálni a nagyvárad rendőrségnek. A nemzeti
szállodában ép egy ilyen fent körülírt társaság
tartott orgiát, mikor a rendőrség megjelent a
helyiségben. A társaság élén *Berecki* Mária, állító-
lagos takarítónő állt, ki részegre itatta a leányo-
kat s ő is a férfiakkal ivott. A rendőrség letar-
toztatta az asszonyt s kihallgatás után átadta
az ügyészségnek. Tegnap előtt délután vette
elő *Hermann* Aladár vizsgálóbíró az esetet s
megállapított a rendőrség vádjának alapos-
sága, mely szerint *Berecki* Mária asszony
ilyenmü üzérkedést folytatott. A többek között
Vasárnap délután egy 13 éves ártatlan leány-
kát szolgáltatott ki 7 kőmives legénynek, kik
ellen szintén vizsgálat folyik.

E szomorú tények mind a mellett szólnak,
hogy kötelessége ezután a rendőrségnek sok-
kal nagyobb buzgalommal intézkedni az ilyen
asszonyok kézrekerítése iránt. Egyben példa
lehet a gondatlan szülőknél, kik megfélelke-
znek gyermekeik felügyeletének kötelese teljesi-
téséről, ne hagyják gyermekeiket kellő felü-
gyelet nélkül az utcákon csatangolni.

Nem csoda, hogy az így magukra hagyott
ártatlan teremtesek a züllés örvényébe hull-
lanak.

UJDONSÁGOK.

*Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóin-
kat, hogy előfizetéseiket mielőbb meg-
újítani sziveskedjenek, nehogy a lap
szétküldésében e miatt akadály tör-
ténjék.*

Keresztjaro napok.

A régi szép szokáshoz hiven a most kö-
vetkező három napot: hétfőt, keddet és szer-
dát a katolikus egyház ájtatosságok közt tölti;
a hívők könyörögve járnak egyik templomból
a másikba, esdve a Mindenható áldását.

Ezen magasztos ájtatosság onnan eredt
hogy az ötödik században, 469 táján Francia-
országot számos csapás sulytotta. Villámcsa-
pások, nagy földrengések, betegségek pusztí-
tottak. Mindenki az Ur sujtó kezét látta a csa-
pásokban s Vienne szent életű püspöke három
napi böjtöt és közájtatosságot rendelt el. És a
csapások Franciaországban megszüntek. Ennek
az eseménynek hire ment hamar az egész vi-
légon s a közájtatosságok elterjedtek.

A »keresztjaro« nevet onnan nyerték e
napok, hogy faluhelyen nem lévén több
templom, rendszeren a határban levő kereszt-
hez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ájtatosság a
következő sorrendben fog megtartatni.

Holnap hétfőn, május 17-én a körmenet
a székesegyházból indul ki az olasz plébánia-
templomban, ahol ünnepélyes szentmise és
szent beszéd lesz, amelyet *Hágen* Ferencz fő-
reáliskolai hittanár tart.

Kedden, május 18-án az olasz plébánia
templomból a premontrai rend templomába
megy a körmenet s ott lesz az ünnepélyes
szent mise és *Szilágyi* Dózsa főgymnáziumi hit-
tanár prédikál.

Szerdán, május 19-én a Szent László
templomból a kapucinus zárda templomába
vonul a körmenet s ott lesz a szent mise és
szent beszéd s ez utóbbit *Gauruder* Izariusz
zárdaönök tartja.

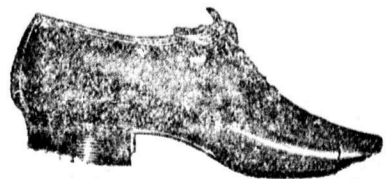
Mindhárom nap reggel 8 órakor kezdődik
az ájtatosság. Kedvezőtlen idő esetén hétfőn
az olasz plébánia-templomban, kedden a pre-
montrai és szerdán a kapucinosok templomá-
ban lesznek megtartva az ünnepélyes isten-
tiszteletek.

*** Rendkívüli megyei közgyűlés.**
Biharvármegye törvényhatósága e hó 19-én,
azaz szerdán rendkívüli közgyűlést tart. A köz-
gyűlés egyedüli tárgya lesz a katonai nevelő-
intézetekben lévő megyei alapítványos helyek
betöltése.

*** Elmaradt közgyűlés.** A nagyvárad
áruraktár részvénytársaság tegnap délutánra
hirdetett közgyűlését, a változott viszonyok
folytán nem tartották meg, hanem későbbre
halasztották. A közgyűlés határidejét közölni
fogja majd az igazgatóság.

*** Pályázat a József-intézet alapít-
ványi helyeire.** A nagyvárad Szent József
intézet alapítványi helyeire *Fetser* Antal felsz.
püspök a pályázati határidőt ez évi július hó
15-ig tűzte ki. Azon szülők, akik gyermekeiket
ezen alapítványi helyekre felvétetni akarják,
eren határidőig bezárólag, a keresztlevéllel, is-
kolai, szegénységi, orvosi és védhímzőltási,
illetőleg újraoltási bizonyítvánnyal, valamint a
képesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően
felszerelt folyamodványukat a I. sz. egyház-
megyei hivatalban adják be.

*** A jövő évi választók névjegyzéke.**
A jövő évi választók névjegyzéke elleni tel-

Nincs többé lábfájás

És ha ezt el akarja
érni, úgy cipőszük-
ségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyukszem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

szólások beadásának határideje tegnap lejárt. A városi iktatóba ez évben sokkal kevesebb felszólamlás érkezett, mint az előző években. A beérkezett felszólamlások a következők: Goldmann Márton ecetgyártó, Garay Ignác állami mértékhibeletesítő, dr. Lascu Demeter ügyvédjelölt, Fekete Sándor magánzó, Mihalik Ferencz okl. mérnök, Lukács Antal postasegéd-tiszt, Zöldi Bertalan tanító, Vadász József városi írnok, dr. Balkányi Ernő orvos, dr. Fried János ügyvéd, Resch Mihály zenetanár, Reszegi József posta altiszt, Varga Árpád háztulajdonos felvételtüket kérik. — Klein Márton törülni kéri Helyfi László papirkereskedőt, mert ipara megszűnt. — Gábel Jakab kéri, hogy öt Ujvároson töröljék s Váralján vegyék fel a névsorba. — Nagy Sándor póstatiztet értesítették, hogy a névjegyzékből kihagyták s kéri a felvételt; kiűnt azonban, hogy az illető Olasziban fel van véve. — A felszólalásokat közelebb tárgyalja a választmány.

* Kik akarnak papnövendékek lenni.

A nagyváradai egyházmegye papnövendékei közé fölvetetni óhajtó, keresztlevéllel a az utolsó iskolai évről szóló bizonyítvánnyal ellátott és legalább is a gymnasium VI. osztályát végzett ifjak fölveteli vizsgálatának idejéül folyó évi július hó 2-ik napja tüzetett ki, melyen a pályázóknak személyesen kell megjelenniük, okmányaikat pedig már a megelőző napon lehetőleg délelőtt az egyházmegyei hivatalban kell benyújtaniok. Megjegyeztetik, hogy a magyar püspöki kar megállapodása szerint az idegen egyházmegyéből jelentkező ifjak (más egyházmegye szülőitei vagy tagjai) a »Konkurzus« alkalmával csak föltételesen vétetnek előjegyzésbe; konkurzus után az illetékes püspökök bizonyítványai fognak fölölök bekérteni s csak ezek alapján fognak a papnövendébe véglegesen fölvetetni.

* **Kirándulás Feteerdőre.** A nagyváradai polgári leány iskola növendékei a tanítónők vezetése alatt tegnap reggel kirándulásra indultak Feteerdőre. A kirándulók az ottani üvegyárat szemlélték meg, melynek megtörténte után a vidék szebb részeit járták be.

* **Uj doktor.** Fekete Bélát, a nagyváradai arany-íjúság szimpatikus és törekvő tagját a napokban avatták Kolozsvárt a jogtudományok doktorává.

* **Szociális kurzus Szabadkán.** Az Országos Katholikus Szövetség e héten, május 20. és 22-én Szabadkán Várossy Gyula kalocsai érsek védnöksége alatt társadalmi tanfolyamot tart. A tanfolyam egyik szónokául Nagyváradról dr. Krüger Aladárt kérték fel.

* **Receptet kér — Amerikába.** Azt gondolják sokan, hogy akik kivándoroltak Amerikába, anayira usznak a boldogságban, hogy miben sem szorulnak az őshazára. Egy szegény kivándorló most furcsa bizonyítványt állított ki néhány soros levelével az amerikai szemorvosokról. Bologán János ohioi lakos Balkumból irt levelet Nagyváradra. A szegény ember innét vándorolt ki az új hazába. Mig itthon volt dr. Waldmann Béla gyógyította a szembaját igen jó eredménnyel. Amerikában azonban szembaja újból fellépett. Az orvosok nem tudnak rajta segíteni, s keserves helyzetben felkereste levelével dr. Waldmann Béla itteni szemorvost s kéri, hogy küldje el neki azt a receptet, amely súlyos bajából annak idején kigyógyította. A szegény ember a receptet nem kívánja ingyen, hanem meliél a leveléhez egy ropogós bankót, egy amerikai 1 dollárost. Így valószínűleg egy nagyváradai jeles

szemorvos rendelése után ssabadul meg a szegény honfitárs keserves helyzetéből.

* **Rendelet a házadóról.** A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságához rendeletet küldött a házadóról szóló 1909. évi VI. törvénycikk végrehajtása tárgyában. Ebben meghagyja mindazokra a házakra, amelyek oly területeken épültek, amelyekre nézve az ideiglenes házadómentesség meghosszabbítása az 1896. évi XXIII. tcikk 5. §-ához képest már engedélyezve lett, de amely épületek 1906. évi január 1. ével még nem voltak lakható állapotba helyezve, vagy pedig éppen 1906. évi január 1-je után épültek, a felek kérvénye alapján engedélyezett rövidebb ideiglenes házadómentességet az 1909. évi VI. törvénycikk 66. §-hoz képest hivatalból hosszabbítsa meg; ellenben azokat a kérvényeket, amelyek arra irányulnak, hogy az 1896. XXXIII. törvénycikk 5. §-ában említett városrészekre az ideiglenes házadómentesség — az idézett törvényben elmondottakhoz képest hosszabbítsák meg, hozzá terjessze fel.

* A komádi második gyógyszer-tár.

Komádi község előjárósága kérelemmel járult a belügyminiszterhez, hogy a községben még egy gyógyszer-tár felállítását engedélyezze. A megyei törvényhatóság nem véleményezte a község kérelmét s ennek alapján a belügyminiszter nem engedélyezte a második gyógyszer-tár felállítását.

* Arany János-utca kiburkolása.

Arany János utca lakói kérték, hogy utcájuk kiburkolását rendelje el a város. Kószeghy József főmérnök jelenti most a tanácsnak, hogy Arany János-utca kiburkolását az 1909. évi kövezési programba már felvették s így a lakosok kérelme tárgytalan.

* **Rektor és dékánválasztások a Műegyetemen.** A királyi József műegyetem tanácsa tegnap tartotta meg az 1909—10. tanévre vonatkozó tisztújító ülését. Rektorrá ismét dr. Wartha Vincét választották meg, a mérnöki és építési szakosztály dékánja Kovács-Sebestyén Aladár lett, a gépészmérnöki szakosztályé Wittmann Ferencz, a vegyészmérnöki szakosztályé és egyetemes osztályé pedig dr. Daday Jenő lett. Prorektor K. Jónás Ödön. Prodékánok Tötössy Béla, Lázár Pál és dr. Kürschák József lettek.

* **Szerencsétlenül járt kocsis.** Belényesi tudósítónk jelenti, hogy a fenesi határban lévő Baiersdorf és Bich cég ipartelepén tegnap szerencsétlenség történt. Ugyanis egy vasuti kocsi, mely tüzfával volt megrakva, kiborult a sínjáról és maga alá temette Berhencz János alkalmazottat. Berhencz nem halt meg, de sérülése életveszélyes.

* A pénzügyi tisztviselők gyűlése.

A Biharmegyei pénzügyi tisztviselők szövetsége f. hó 14-én tartott választmányi ülésében igen jelentős, az összes pénzügyi tisztviselők érdekeit érintő határozatokat hozott. Markovits Sándor elnök'ésével részt vettek a gyűlésben, Rácz Jakab társelnök, Kelen Béla főtitkár, Hanslian Ede titkár, Fleischhacker Hugó, Cserey Dezső, Brand Jenő, Lukács Lajos, Kormos József, Grósz Ignác, Benedek Miksa, Nyul Ferencz, Kertész Márton, Szász Gyula, Révész Sámuel, Heiser Gyula, Szemes Ferencz, Róna Armin, Vékony Miklós, Molnár Béla választmányi tagok, valamint dr. Váradai Ödön szövetségi jogtanácsos. Az elnökség beszámolván a múlt hónapban Budapesten a létesítendő Országos Központi Nyugdíjgyűlés létesítése érdekében tartott értekezetről jelentette, hogy a vidéki

egyesületek egységes irányítása, illetve a kitűzött programpontok egyöntetűbb érvényre juttatása céljából Budapesten a Magyarországi Pénzügyi Tisztviselő-Egyesületek Központi Szövetsége megalakul. A leküldött alapszabálytervezetet a Biharmegyei szövetség pontonként megvitatta, Kelen Béla főtitkár előterjesztésére, módosító megjegyzésekkel és azon határozattal fogadja el, hogy a Biharmegyei pénzügyi tisztviselők szövetsége csatlakozik a központi képviselőtestülethez. Ennek keresztülvitele céljából Budapesten folyó hó 23-án országos értekezlet lesz, mely alkalomra a Kereskedelemügyi miniszter Budapestre és vissza szóló kedvezményes áru vasuti jegyeket engedélyezett. Az ilyen jegyekre való igények a szövetségi titkárnál Hanslian Edénél (Biharmegyei takarékpénztár) már most bejelentendők. Végül elhatározta a választmány, hogy az osztatlan munkaidőnek a nyári hónapokra még ez évben való életbe léptetése iránt az összes pénzügyi tisztviselőket igazgató-ságait átiratilag megkeresi.

* Küry Klára merénylője megke-

rült. Megirták Küry Klára kalandját, a kit az erdőben egy ember megtámadott és elrabolta ridiküljét. Küry erősen követelte a merénylő kinyomozását a rendőrségen. A lázas keresésnek megvolt az eredménye. Tegnap reggelre előállítottak a főkapitányságon egy fiatal embert, akire teljesen ráillett Küry Klára leírása. A neve: Tóth Péter. A rendőrök behívták a főkapitányságra, ahol a hűvösvölgyi kalandor tagadni kezdett. Amikor azonban rábizonyították, hogy tegnapelőtt nem volt szolgálatban és hogy az adott személyleírás teljesen ráillik, Tóth Péter megtört.

— Igazán, ha tudtam volna, hogy olyan erélyes hölgygel van dolgom, biz' isten, megelégedtem volna azzal, hogy a szépen ápoltságát megcsókoljam — mondta.

— Tudja-e, hogy azért, amit ön csinált, börtön jár? — kérdezte tőle a tisztviselő.

— Hiszen, kérem alázatosan, én nem csináltam semmit! — mondta meglepedve Tóth Péter.

— Nem? Hát a ridikült ki rabolta el a kisasszonytól?

— Kikérem magamnak, — vágott vissza Tóth Péter — velem szemben ne tessék használni ezt a kifejezést. Én nem raboltam el a táskát, hanem fölemeltem és futottam vele, mert a kisasszony lelővéssel fenyegetett. Haza akartam vinni és ha történetesen egy címet találok benne, elküldöm a hölgy lakására. Tessék a ridikült a lakásomra átvinni és odaadni annak a kedves nagyságának, akit most már félve tiszteltek.

Minden fölháborodása ellenére a fiut le-tartóztatták.

* **Tanulmányi kirándulások.** A helybeli rom. kath. tanítóképző intézet növendékeinek ismét volt alkalmuk gazdasági és kertészeti ismereteiket gyakorlati uton gyarapítani, midőn e hó 14-én a »Biharmegyei Gazdasági Egyesület« nek a város végén levő u. n. »Eprekert«-jébe, majd a »Lat. Szert. Püspökség« nek a városhoz közel fekvő »Fácános« nevű gazdaságába tettek Pósfay Sándor gazd. szak-tanár vezetése alatt kirándulásokat. A növendékek mindkét helyen értékes dolgokat találtak és tettek tanulmánytárgyává.

* **Hirtelen halálozások.** Bebe József zenész tegnap hajnalban a Szent László-téren

Nyári cikkek

u. m.: Angol zefir, francia delain, himzett moll, szines vászon, divatos mosók és batiztok nagy választékban megérkeztek és kaphatók

■ HETI vagy HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE ■

Löwy P. és Társa cégnél Nagy Sándor-utca
(Welszlovits-ház.)

hirtelen összeesett és meghalt. A halál ok megállapítása végett hullaszemlét rendelt el a rendőrség. — *Illés Mihály* nagyszalontai földműves, akit 12 éven beszállítottak a biharmegyei elme-kórházba, ott ma hirtelen meghalt. A halál okának megállapítása végett orvos rendőri boncolást rendelt el a hatóság.

x **A közlegő permetezési idény alkalmából** a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a Magyarországon gyártott dr. Aschenbrandt-féle »Bordói por« használatát, mint a szőlő (és burgonya) perenosporájának legkötőbb, legjobban tapadó és ezért a legolcsóbb ellenszerét. A magyaróvári gazdasági akadémia növénykórtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakba foglalta össze: »Az összes eddig használtban levő permetező anyagok közt teljes részrehajlatlanul megadjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak. Kitűnő tapadó-képessége biztosítja használhatóságát és elterjedését ezen anyagnak, a melylyel az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet.« Különösen a két év előtti szomorú tapasztalatok után, miket szőlősgazdáink a permetezés terén szereztek, a fokozottabb elővigyázat nagyon helyén van. A bordói por oldatának elkészítéséhez szakértelem nem kell s így ez a legegyszerűbb munkásra is rábízható, amellyel pedig az oldat elkészítése csak néhány percet vesz igénybe.

x **Milliókra tehető az a kár**, melyet a szőlőtermelő közönség minden 2—3 évben szenved az által, hogy szőlőjét a lisztharmat (oidium) ellen kellő időben meg nem védi. Mire a bajt észreveszi, az már úgy elharapózott, hogy minden igyekezet legteljebb a kár kibébitésére, de nem megszüntetésére szolgál. Miután pedig bizonytalanul fel fog-e lépni a perenospora vagy sem, azért ne mulassza el egy szőlősgazda sem szőlőjét májusban dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral legalább egyszer beporozni, úgy, ha fel is lép másutt a lisztharmatjárvány, nála kárt ne tehessen. Amellett a rézkénporral a szőlő egy másik igen elterjedt, de sokak által még ma is félreismert betegsége az anthrakosis ellen is mentesítjük a szőlőt, már pedig ez a kártétel is rendszerint 5 és több százalékát viszi el a termésnek. Aki tehát mind a két betegség ellen egyszerre és biztosan akar védekezni, az legalább egyszer okvetlenül porozza be tőkét rézkénporral és tartson ezen kitűnő anyagból egy keveset készletben, hogy járvány esetén a por kéznél legyen. A rézkénporozott szőlő kinézése mindig szebb, a fűzők és vesszők érése mindig gyorsabb, mint azoké, amelyeket ezen porral nem kezelték.

x **Szönyegkiállítás.** Ritka alkalma kínálkozik a közönségnek, hogy olcsón valódi perzsa szönyeghez jusson. A Rákóczi-ut 3. számú házban ugyanis rövid ideig árusítja a szönyegeket *Weisz Janka*, még pedig igen olcsón, hogy áruján minél előbb tud adjon. Tekintve azt, hogy az ilyen alkalom ritkán kínálkozik, ajánlatos, hogy szükségletét mindenki minél előbb beszerezze.

x **Tündérváros Nagyváradon.** Mert csakugyan tündérvárosnak lehet nevezni *Paizs Béla* vendéglős kertjét, — a melyet a »Világközpéhe« címez és a Bethlen utcában van. Vannak ott gyönyörű szőlőlugasok — családok és magán társaságok részére — téli és nyári kuglizó, rossz idő esetén fényes fedett helyiség.

x **MEGNYILT a kert-utcai Nemzeti szálloda kerthelyisége.**

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad, cs. és kir. szab. szönyeg és butorszővet gyárosok, magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

x **Az Európa kerthelyiségében** 15., 16. és 17-ikén a következő képek lesznek bemutatva: 1. Csillagnyakék hódítása és egy szegény szerelmes. 18 részletben, nagy színes tündéres látványosság, előadva Páris Odeon színház kiváló művészei által 800 méter hosszú. 2. Barnum táncoló számára elővezetve Jakab Jusztin Auguszt által, bohózat 250 m hosszú. 3. A szerelem legyőzi a kötelességet, megh. dráma az életből 450 m hosszú. 4. Délamerika természetes csodái, Misziszilltől a Niagaráig 550 m hosszú. 5. Francia kémnek a megkegyelmezése a kormányzó leánya által, a nagy porosz-francia háborúból, 550 m hosszú. 6. Fagyalt, mint gyomorrontó, kacagtató, 250 m hosszú. 7. Hel hel megájl köszörős nagybohózat, 150 m hosszú. 8. A hűje bohóc és az okos Jancsi, bohózat 150 m hosszú. Belépti díj nincs.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Erdészleány; este Törő Anna (új népszínmű.)

Hétfő: Törő Anna.

Kedd: Nagymama. (Blaha Lujza fellépte.)

Szerda: Harang. (Blaha Lujza fellépte.)

Csütörtök: délután Elvált asszony, este Falurossza.

Péntek: Nagymama.

Törő Anna. Ma este mutatják he *Marossy Géza* háromfelvonásos népszínművét: *Törő Annát.* A darab — amely a Népszínház-Vigopera pályázaton dicséretet nyert, — előreláthatólag szép siker mellett fog Nagyváradon színre kerülni. Eleven erővel vet világosságot a népszínmű a magyar falu mai életére, a magyar paraszt gondolkodására s helyesen állítja be azokat az eszméket, a melyek manapság a magyar parasztot foglalkoztatják. Egy kívándorló család élete, vergődése és boldogulása körül forog a darab témája. A vidám és romantikus részletekben bővelkedő szöveget igen sikerült népdalok tarkítják. A premieren jelen lesz a szerző is.

Blaha Lujza Nagyváradon. Három estén át vevégszerepel Nagyváradon *Blaha Lujza*, a magyar színészet egyik legragyogóbb tüneménye. Vidéki körútján tart stációt Nagyváradon. Kedden lép föl először a *Nagymama* címszerepében. Ezt a csodaszép operettet neki írták, ő adta először a Népszínház-Vigoperában s szerzett a darabnak országgra szóló sikereket. *Blaha Lujza* tiszta, közvetlen játéka, egyénisége fényében regyog ebben a hangulatos, kedves szerepben. Másodszor a *Harangban* játszik *Blaha Lujza*. Harmadszor a *Falu rossza* Finum Rózsiját látjuk tőle, ezt az igazi művészi alakítást, amelyhez hasonló nagy színészi produkciót keveset mutat fel a magyar színészet. Csütörtökön bucsuzik el *Blaha Lujza* a nagyváradai közönségtől a Nagymamában. Előrelátható, hogy *Blaha Lujza* fellépte zajos estétet varázsol a színházba. A jegyeket már ma lehet váltani. A bérlők igényeit — jóllehet a bérlés már lejárt — csupa előzékenységből ma délután 5 óráig fenntartják a mappali pénztárnál.

IRODALOM.

☒ **Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság** 1909. évi május hó 19-én, szerdán délután 5 órakor Budapesten, a központi papnevelő intézet dísztermében (IV., Papnevelde-utca 7.) felolvasó ülést tart, melynek tárgya dr. Pataky Arnold rendes tag felolvasása: A szemita és görög Isten fogalom és eszmecsere az okról és az oksági elvről, tekintettel Hamera és Kantra.

☒ **Élet.** A jelesen szerkesztett szépirodalmi folyóirat legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: *Jánosy Dezső:* Az intim zenéről. *Csáth Géza:* Ragyogott rám. *B. Besskő I.:* A végtelen kicsinytől a végtelen nagyhoz. *Paltay Lucien:* Séta Jokohamában. *Haraszti Lajos:* A vasuti hidon. *Andor József:* A tanító. *M. Hrabovszky Julia:* Jelenkori francia írónők. *Szivós Béla:* A kölesönvétel. *Hevesi S.:* Stílus és színjátszás. *Kultura.* Élet. Az élet előfizetési ára egy évre 20 korona.

Igazságszolgáltatás.

§ **Polónyi-Lengyel ügy.** A Polónyi-Lengyel ügyben a kuria tanácsa a jövő hét folyamán fog foglalkozni a bíróküldés kérdésével. A tanács határozata elé óriási érdeklődéssel tekintenek országsszerte.

TÁVIRATOK.

A német császár elutazása.

Bécs, május 15. Vilmos németcsászár fél kilenc órakor a kapucinosok kriptájában jelent meg és ott rövid imát mondott. Délután a császár tiszteletére villásreggeli volt. A császár 3 órakor utazott el az osztrák fővárosból.

A miniszterek hazautazása.

Bécs, május 15. Wekerle Sándor miniszterelnök, valamint Andrassy Gyula gróf belügyminiszter és Zichy Aladár gróf tegnap Bécsből Budapestre utaztak.

Bülow helyzete.

Berlin, május 15. A reggeli lapok jelentése szerint Bülow birodalmi kancellár hétfőn Wiesbadenbe érkezik, hogy a német császárnak jelentést tegyen. A »Lokalanzeiger« ebből a helyzet tisztázódását várja.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 15.

Buza ápr.	50 kilogrammonként	14.35
Buza májusra	—	13.97
Buza okt.	—	11.80

A tavaszi és nyári idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szönyegek, butorszővetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Valódi keleti szönyeg, perzsa Indus és smyrna minőségben.

Nagy választékban raktárunkon a »Haas«-féle Agra és esomózott szönyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokba, gyapjutakarókba, ló-pokrócokba nagy raktár.

Szabott árak!

Rozs májusra	—	—	—
Rozs ápr.	—	—	—
Tengeri máj. 1909.	—	—	7.48
Tengeri jul.	—	—	7.75

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 15.

Osztrák hitelrészvény	—	634.—
Magyar hitelrészvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1909. május 15.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—	
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50	
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 frankos (Napoleonder)	—	19.02
Német birodalmi márka	—	117.56
20 márkás arany	—	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	33.90
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	94.50

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irta: **Faragó Béla.**

(Folytatás.)

43

— Ugy van, csodálkozom . . .
 — No látod, ha majd csalódom, a miként én csalódtam, akkor te is bölcs leszel. De jér ássuk földedet. Milyen jó lesz az nekem . . . Munkához fogtak és az öreg tovább beszélt.
 — Szerettem egy szegény, hiu leányt. Én is szegény voltam, de reményeim egy királysággal sem cseréltem volna el. Megkértem a leányt. Nem adott kosarat, de hozzá tette, hogy csak akkor lesz az enyém, ha kincset rakok lábaihoz. Fényleni akar, Boldogítani és boldogulni csak a gazdagnak lehet. Elindultam a világba, biztos voltam, hogy kincset térek vissza. Alig mult el egy hónap, cifra katonatiszt huzott gyűrűt arám ujjaira . . . Belemerültem ez életbe, egyik csalódás után következett a másik csalódás, fosztottam, korhadtam, mint a vén fa, egyszer lepállott rólam minden emberszeretet s itt találtam magam ezen a szigeten. Kerestem a nádsziget kiacsét s ha megtalálom elástam volna mé-

lyebbre. Szeretném eltemetni a hiúság összes eszközeit, kiűzni az emberekből a hiúság öröget s itt elevenen elégetni.

Barnabás verejtékét törölte le homlokáról. . . .

— Ne töröld le a munka gyémánt csepjét. Az emberek ma többé nem dolgoznak, csak hajtják magukat a kényelemszeretetért. Dolgozzál és lecsepeg az magától is, minden száz csepp egy milliónyi rész tájdamadból, mire kiizzad, meghalsz s oda lenn majd nem fáj semmi, legfőlegb varju károg sírod felett, az emberek is szinlelik részvétőket s talán csak a holló mondja ösztöntén: kár! Hát ha még hulládon tartaná meg saját torodat!

— Látod — folytatta az öreg — te már kész volnál erre, hanem niacsén jogod hozzá. A magányosság delejes hatalma, szükségéid, igényeid egyszerűsítése, különösen ha ember nem látnál, örökre leláncolna ide, de emberől eszedbe jut az emberiség, s ha engem halgatsz, elszőköl inuen bebizonyítani, hogy niacsén igazam. Eddig csak saját lelkiismereteddel perlekedtél, most hiúságod ébred föl. Te méss! adja Isten, hogy ne térj megcségyentülten vissza . . . Ég veled ifju ember, a viszontlátásig! Rossz társaságba kerültél, az én eszméim társaságba. Ettől menébül még a rablógylkos is és enyhülés neki a kötél. Menekülj te is, hanem csak úgy, ha életcélod van. Élet-cél nélkül borzasztóbbat bukol, mint most buktál. Számolj magaddal, niacsének-e kötelességeid? . . . Adjon Isten? ha jól számoltál, nem látak többé itt. . . .

Az öreg pákász eltűnt a nádasok közé. Csákyával megcsobbantotta a vizet s a nád tövéhez érve visító hangot utánzott a kised lélekvesztő. Mintha sirt volna valaki . . . Hátha csakugyan sirt?

Barnabás egyedül maradt. Dehogy egyedül. Ott voltak az öreg eszméi . . . Mint a pusztát a szél, úgy járták keresztül agyát ezek a gondolatok. Egy megkövesült lélek tompa kongása e ez, vagy az emberszeretet mérges adagokban való közlése? Az igazság ma kendőzve van, nem ismeri azt fel mindenki . . .

— Mit is szólt az öreg?

— Vannak-e kötelességeim?

— Sok, nagyon sok kötelességem van. Ébren álmodókat ébreszteni föl. Elég volt a vezeklésből. A hiúság ellen küzdeni kötelességem, mikor egy derék egyszerű ember van oda dobva zsákmánynak.

(Folyt. köv.)

A szakembertől leleltő

Dr. VUCSKICS GYULA.

Valódi perzsa szőnyegek feltűnő olcsó árban árusítatnak Nagy-Várad, Rákóczi-ut 3.

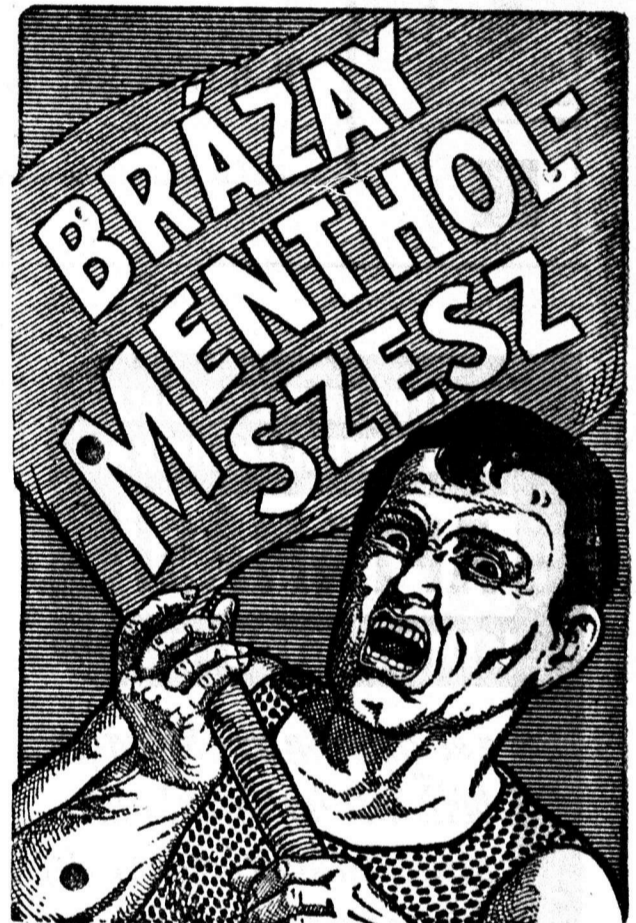
NYILTÉR.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDIT - GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult . . .

Orvosilag ajánlva. Nagyváradifő-lerakat: Friedl és Jörös cégnél.

Az élet minden bajában legjobb segítség és legmegbízhatóbb háziszser a

ERŐSIT! SEGIT! MEGOV!

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható mindenütt.

A Baros-utca 6 sz. házban egy — a Nagypiac-térre néző — sarok üzlethelyiség. Lakással s cementezett pincével 1909. november 1-re kiadó. Ugyanott egy kisebb üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a

Polgári takarékpénztárnál

Nagyvárad, Kossuth-utca.

Figyelmes, finom női kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
 A VILÁG KÖZEPÉHEZ
 BETHLEN-UTCA vendéglője és kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este cigányzene.

Kitűnő tekepálya.

ÁCS SÁNDOR

épület-lakatos és szerelő

NAGYVÁRAD, KÖRÖS-UTCA 9. SZÁM.

Elvállal és készít mindennemű vasmunkákat. Szakszerűen javít és szerel vidékre is kúttakat, szivattyukat, fecskendőket és fürdőberendezéseket, valamint szőlő-permetezőket.
:: Meghívásra megjelen és díjtalanul szolgál tervekkel és költségvetéssel. ::

Telefonszám Kállay asztalosnál 878. — Tanulók felvételnek.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, oese, hólyag és
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** fűszer,
csemege- és ásványvíz kereskedé-
sében N. Várad, Rákóczi-ut 7. sz.

Házikoszt

— elsőrendű — kapható egy volt nagy-
vendéglős nejeél **május hó elsejétől**
Beöthy Ödön-utca 17. szám alatt. Étkezni
lehet a háznál, esetleg haza is küldetik.
Értekezhetni Weisz Ignácnél Szacsavay-utca 30.

Nagyváradai Hitelbank

· Részvénytársaság ·

Alaptőke 600000 korona

Lebonyolít a bankszakmába vágó
mindennemű ügyletet.

Elfogad: betéteket könyvecskékre
és folyószámlára.

Leszámitol váltókat.

Hitelt nyújt értékpapírokra.

Kölcsönöket engedélyez kedvező
feltételek mellett, különböző időtar-
tamra ház- és földbirtokra kamatos és
törlesztéses alapon.

A Nagyváradai Hitelbank Részvény-
társaság

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a **Szent László-
tér** és **Zöldfa-utca** sarkán levő **Deutsch
K. I.-féle** ház emeleti helyiségébe he-
lyezte át.

Bejárat a **Zöldfa-utcai** részen.

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalanít!

Ara 80 fillér.

Kapható az **ARANYAS** gyógyszerárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. YACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT-
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Nem szenved veszteséget az uri közön-
ség, ha ruhaszükségletének beszerzése
előtt az árak olcsóságáról és előnyös ösz-
szeköttetésről meggyőződik

Dragán József

uridivatszabó

Nagy Sándor-utca 1. szám alatti üzletében.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
— Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Eladó szőlő.

A nagyváradai hegyen, közel a lat. szert. püspökség szőlőjéhez egy 5. kat. hold szőlő a rajta lévő házzal s istállóval együtt részben vagy egészen eladó. Értekezni lehet Szaniszló-utca 34. szám alatt.

Kávémérés.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kossuth-utca 8 szám alatt kávémerést nyitottam. Naponta friss uradalmi tej és tejtermékek. Kis kávé 7 kr., nagy kávé 9 kr. Helybeli és vidéki lapok.

Kitűnő

Hegyborok! Jégbehűtött kőbányai sör; legolcsóbb: Mertz bodegájában, Körös-utca 20.

Grünfeld Jozefin

női ruhatermét Körös-utca 17 szám alá helyezte át.

Lőrincz Lajos

kárptos Nagyvárad Kolozsvári-utca 30. Elvállal a szakmába vágó mindenemű új munkát és javításokat.

Kauczil és Széles

műbutor asztalosok Körös-utca 9. Jutányos árban készítenek háló és ebédlő szoba berendezéseket.

Weisz Izsó

bádogos és vízvezeték berendező, elvállal új munkát és javításokat. Kolozsvári-utca 17.

Tanuló

felvétetik Benkő könyveskereskedőnél Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Gazdasági gépek,

gőzmotorok, gáz, petroleum, benzin, nyersolaj, szivógáz-motorok és malomberendezések gyárilag javíttatnak és felszerelnek. — Nagyvárad, Kolozsvári-utca 29-43. Debreczeni Lajos gépjavitó műhelyében.

Figyelem!!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kert-helyiségem megnyílt. Jónás Péter vendéglős Nagyvárad-Velence pályaudvar.

„Egyetértés“

kávéház. Egész éjjel nyitva. Mindennap cigányzene. — Női kiszolgálás. Kifogástalan italok.

Katapok

a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Reichard áruházában kaphatók.

Három

Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó BENKŐ antikváriumában Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tanonc

felvétetik Dragán József férfit szabónál Nagy Sándor-utca.

Oktatás.

Szerény igényű tanítónőt keresek falura, ki 2 gyermekemet az elemire, 1 fiamat a polgári II. osztályra készítené elő. Cim: kiadóhivatalban.

Tanár

vállalkozik gimnáziumi tanuló mellé junius, julius és augusztus hónapokra, esetleg teljes osztály végzésére. Ajánlatokat azonnal kér Dollák Nagykygya.

Tündérvért

Paizs Béla vendéglője a Világközepéhez Bethlen-utca. Egész éjjel nyitva. Frissen csapolt sör. Tiszta kezelt borok. Hideg és meleg konyha. Családok részére külön szőlő lugások. Kitűnő tekepálya.

Szives

figyelmébe ajánljuk vegyi tisztító és ruhafestő intézetünket öltönyök, női ruhák, selyem blousok, batizt ruhák, függönyök stb. tökéletes és gyors tisztítására vagy festésére. Gyász-és ruhák soronkívül festetnek feketére. A tisztított ruhák kívánatra kijavíttatnak. Varga és Nagy műfestészeti és vegyszeti mosóintézete Nagyvárad, Szent János-utca 48. Üzlet: Fekete Sas épület. Passage 26—b. Gyűjtő telepek: Teleki-utca 24. sz. a. Hönig Albert. Színház-utca 4. sz. a. Székely Imre.

Bártfai cukrász.

Fő-utca, Gerlicsi-ház. május 1-től kitűnő fagyaltot és jeges kávé készíti naponta változatosan. — Ugyan ott tisztán és tea vajból készült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legjutányosabban fogadok el.

Elegansan

csak az járhat aki Körösi uri szabónál dolgoztat. Körös-utca 44.

Aluminium

kulcsok nagyválasztékban kaphatók Ács Sándor épület lakatosnál Telefon sz. 878. Nagyvárad, Körös-utca 9. Tanulók felvételnek.

Valódi perza

szőnyegek — feltűnő olcsó árban. Rákóczi-utca 3.

Finom

cukrász sütemények, fagyalt és jegeskávé: Kovács Endre cukrászdájában Szt. László-tér 12.

Fodrászterem.

Figyelmes kiszolgálás, polgári árak, havi és jegybérlés. Orenstein Izidor Szacsvai-utca 24.

Fudally Bálint

férfi szabó Sall Ferenc-utca 14. szám. Legújabb anatómiai szabás, szolid, határozott árak.

Petheő Zsigmond

mázoló lakása: Uri-utca 29. sz. Telefon 875

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. fürdőközönség szives tudomására hozni, hogy a Püspökvárosi uszodájában az uszómesteri állást átvettem és 20 évi szakképzettségem és gyakorlatom által képes vagyok az uszás tanítást, tyukszemvágást, benőtt körmök ápolását szolgálni.

A n. é. fürdőközönség becses pártfogását kérem.

Jaschó Milos,
fürdő- és uszómester.

Sziládky Ernő

uri szabó

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. szám.

Telefon szám: 254.

Tiszteletteljesen hozom nagyrebecsült megrendelőim és a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy 12 év óta Rákóczi-utca 3. sz. a. (Weiszlovits-házban) levő

uri szabó üzletemet

ugyancsak a Rákóczi-ut 9. szám alá (volt Bartsch) Óváry-palotába helyeztem át.

Midőn ezen körülményt szives figyelmébe ajánlom, kérem rendelményeit továbbra is hozzám juttatni.

Uj üzletembe már megérkeztek a legdivatosabb valódi hazai és angol gyártmányu tavaszi és nyári szövevényeim.

Kiváló tisztelettel

SZILÁDKY ERNŐ.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett

Molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tettelesen kibővítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőnye árakat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz- és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogást kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa
szücs üzlet Fő-utca 7. szám.

Telep Körös utca 32. (Saját-ház.)

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradai tisztviselő fogyasztási szövetkezet szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem szives pártfogóimat, hogy lakásomat Szaniszló-utca 46. sz. alól Keskeny-utca 9. saját házamba helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

Kiss István építési vállalkozó
Nagyváradon.

Kiadó uri lakás.

6, esetleg 7 szobából, mellékhelyiségekből álló kényelmes uri lakás november 1-re kiadó. Nagy Sándor-utca 4. szám.

Uj benzinlokomobilos

cséplőszekevény,

mely egy elsőrendű gyár által junius hóban lesz szállítandó, másnemű vállalkozás miatt, legelőnyösebb feltételek mellett, rendkívül jutányosan átadó. Válaszok e lap kiadóhivatalába kéretnek «Alkalmi vétel 76455» jelige alatt.

Hirdetések

felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Tavaszi fűződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző párisi és bécsi modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg.

Raktáron tartok fűzőket nagy választékban 3 koronától feljebb. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Szives meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsű pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.
Szolid árak! Külön próbaterelem!

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép angol kosztümöket, és izléses toalett-eket stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az ideai modern divattal haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

Biró István

cipész mestsr

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásuakat. És egyéves önkéntes uraknak minden legyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legutányosabban. —

Olcsó árak!

Pontos munka!

Megóvást

csakis szakember kezébe kell adni mindennemű szörme és téli dolgok megőrzése **saját kezeléssel.**

A szörme holmikat annak idején **tisztítva és kijavítva** adom haza. **Olcsó árak.**

Becsés pártfogást kérek

Révész Lajos

szücsmester.

Teleky-utca 24. A zárdával szemben.

! Üzletem tűz- és betörés ellen! biztosítva van. !

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi prakszisom után** épület-üvegezési és képkerekezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület üvegezést és képkerekezést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos árrban szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Duhopolszky) Alajos.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid család mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tőrében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. **Kizárólag saját szüretelésű borok.** Frissen csapolt kőbányai sör. Esténként cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

EGY

használt puld és pénztárasztal eladó.

Nagyvárad Hitelbank Kossuth-utca.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princzesz-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toalett-eket, stb. stb.

Kitünő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

TÖRLESZTÉS ÉS JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeltetik.

Állandóan nagy választék van női férfi és gyermek harisnyákban, övekben, fésü-garnitúrákban, nyakkendőkben, sétabotokban, keztyűkben, sapkáknak, mosó, fekete és fehér kötényekben, ajándék és disztárgyakban, üvegárukban, ridikülökben, gyermek-játék és gumi-babákban, china ezüst tárgyakban, szivar, cigaretta és pénztárcákban, utazó kofferekben, kosarakban

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Pénz.

Olcso töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak fõhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fõ-utca, (Gerliczy-palota)

Tanuló felvétetik.

MINDENMÛ

BUTOROK

háló- ebédlõ- és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet üzlet megszüntetése folytán **legolcsóbban** vásárolhatók

Stern Vilmos

kárpitos és bútörüzletében
Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak, gyermek ágyak, mosdóasztalok, sodrony ágy-betétek a legszebb kivitelben, — helyszûke miatt a legolcsóbb árban kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedõnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

Egy szép új félemeletes ház eladó.

(A házban pékséghez szükséges kemence van.)

Bõvebbet a **Belvárosi Takarékpénztárnál Rákóczi-ut 9.**

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget és fõtisztelendõ papságot, hogy f. évi június hó 1-tõl üzletemet a megnagyobbodott forgalom folytán Szent János-utca 32. sz. alá saját házamba helyezem át, ahol a **legjutányosabb** árban készítek a legújabb bel- és külföldi szövetekbõl papi- és polgári ruhákat és azonkívül állandóan raktáron fogok tartani a **legolcsóbb** árban kész férfi és fiu ruhákat, gallérokat és papi köpenyegeket stb.

Számos látogatást és megrendelést kér

Vajnovszky Károly

papi- és polgári szabó.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznövények és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapuczinutca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: **IRMA**, művirágkészítõ. ::

Nagyvárad város

VILLAMOS MÛVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmü **izzólámpa különlegességek,** fényképezõ-lámpák, ugyancsak **legolcsóbb** áron kaphatók.

Csillárok.

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

12 lóerõtõl 12 lóerõig minden nagyságban

Etvállaljuk

villamos világítási

és erõátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Fõszerelõ telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Cipõt

aki **OLCSÓT** és finomat akar viselni, az forduljon bizalommal **LÓWY D.** cipészhez, aki most nyitotta meg újonnan berendezett üzletét **RÁKÓCZI-ut 22. sz. a** :: **Simon** hangszerész mellett. ::

Magasabb szaktudása mellett bizonyít elõkelõ ur rendelõi számtalan elismerése és a m. állami felsõ tanfolyamokon szerzett kiváló és jeles eredményü bizonyítványa.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel

LÓWY D. cipésmester **Rákóczi-ut 22. sz.**

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést, mázolás, tapétázást és minden e szakmába vágó munkát olyan árban, melyért

senki el nem készíti. □

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!**Nemzeti Szálloda**

Nagyvárad, Kert-u.

SZÁLLODA. . . ÉTTEREM.
KÁVÉHAZ.

:: ÓRIÁSI KERTHELYISÉG ::

Nagyvárad egyik leg-
szébb kerthelyisége meg-
nyílik a legközelebbi va-
sárnap.

KATONAZENE.

KITÜNŐ HEGYI ÉS FAJBOROK

KÖBÁNYAI VILÁGOS ÉS
:: BARNÁ SÖR ::ELSŐRENDŰ MAGYAR
:: KONYHA ::

ZÓNAREGGELI,

FIGYELMESKISZOLGÁLÁS

Tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

bérliő.

MAGYAR BANK

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota.

Üzletfeleink érdekében egy nagyobb fővárosi
jelzálogbankkal állandó összeköttetésbe lépven,
abban a helyzetben vagyunk, hogy

nagyváradi házakra,továbbá Bihar megyében levő földbirtokokra
kedvező feltételek mellett

10, 20, 25, 40 vagy 50 éves

törlesztéses kölcsönöket
adhatunk.Már bekebelezett 6 százalékos vagy ezt meg-
hala ó kamatozású kölcsönöket**olcsóbb kamatu**törlesztéses kölcsönre bélyeg- és illetékmentesen
átválttatunk.Mindennemű felvilágosítással intézetünk jel-
zálog osztálya készségesen szolgál.

*Ő csász. és Apost. kir. Felségének Legfelsőbb elhatározása
folytán a polgári jótékony célokra szánt*

XXXIX-İK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Eze az Osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénzsors-
játé 18.299 nyereményt tartalmaz készpénzben 513.600 korona összegben

A főnyeremény **200.000** korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1909. június 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a.,
továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, táviráda- és vasúti hivataloknál, váltóüzle-
tekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen
küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztály).

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

**Eredeti saját gyártmányu
ESSLINGENI FAREDŐNYÖK**Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok,
tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál

Szent János-utca 25. szám Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

A Püspökfürdő

május hó 1-én

a nagyközönség számára megnyilt.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségekben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközlekedés naponta hatszor a nagyvárad állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben ujjonnan berendezett, nagyszabásu uszoda. A Fürdővonatok máától kezdve közlekednek.

Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János fürdőbérlet.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldia-utca.

KERTI-SZORSZÁMOK
ásó, lapát, gereblye, kapa, csákány készen bevelezve. Metsző ollók,
hernyózó ollók, szőlő- és virágpermetezők legolcsóbban szerezhetők be:
TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében **Nagyvárad, Rákóczi út.**

NEUMANN M. cégnél
cs. és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**
Kizárólag saját készítményű férfi- és női ruhák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez
a téli idényre óriási választékban a legújabb divatu batizsiokt, (Mideira) fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel. Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

Szép kép keretel készítenek olcsón és gyorsan
— SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében —
Kossuth utca 2.
Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt mosás
és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**
NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.)
Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kivánatra a mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bárhol elvitetnek és pontosan hazaszállítatnak.
Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.
Intézeti ágyhúzatok, paplan, madrácz, szalmazsák mértékre és készen kapható az ágynemű raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll állandoan raktáron. :: **PREIS R.**

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi ásványvizek állandóan friss töltésben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, liptói-turó, sajtok, szalámi és főtt prágai sonka, legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél
Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta
5%
kamatot fizet.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna
Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cégnél —
Kitűnő szabásu aljak 3-50 „
Izléses pongyolák 2-98 „ **Nagy-Várad,**
— Rendkívüli árleszállítás! — : Szent László-tér. :

Füster és csemege ület
Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj, 1 liter Vacuum petróleum
11 kr. Kivánatra házhoz szállítatik.
Wohl Albert.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók
— **Kalenda János cégnél** —
NAGYVÁRAD, Szent László-tér
(a Holdas-templom mellett.)
Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

Pál Sándor épület, portál- és műbutorasztalos.
Készítek bármimemű dolgokat pontos és szakszerű kivitelben a legszolidabb árak mellett.
Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)
— Szaniszló-utcai oldalon. —

A Kispiac téren
KEPES DEZSÓ óra, ékszer és látszer üzletében a legolcsóbban lehet órát, ékszert és látszert javíttatni jótállás mellett. Ugyiszintén elismert legolcsóbb bevásárlási forrás mindenféle zseb-, fali- inga- álló és ébresztő órákból, optikai cikkek-ből és china ezüst tárgyakból.
Szíves pártfogást kér

KEPES DEZSÓ Nagyvárad, Kispiac-tér.

Körösi János

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, Körös-utca 44. sz.

Tisztelettel értesitem az uri
közönséget, hogy nálam

a legjobb szabásu öltönyök

készülnek bármily kivitelben,
igen szolid árak mellett. Egyben
megemlítem, hogy szabászatomat
Londonban tanultam, amelyről
bizonyítványt bármikor felmu-
tathatok. — Pontos kiszolgálás.

Modern szabás! Olcsó árak!

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol
minden szoba- és konyha-butor raktáron van,
Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Bu-
tor tisztítást és szakszerű javításokat a legol-
csóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése
e őt saját érdekünkben ne mulasszuk el a
fenti céget felkeresni.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű
helybeli és vidéki közönség becses
tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy
választékát raktáron tartom és azo-
kat jóállás mellett pontosan javítom.
Főtörekvésem, hogy a mélyen tisz-
teit közönség bizalmát kiérdemeljem,
miért is becses partfogást kérve va-
gyok mély tisztelettel

P E T R I Á R P Á D

órászmester, látszerész és műszerész.
•KODAK• gépek és filmek kizáró-
lagos raktára Nagyvárad és Bihar-
megye részére. ::

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi ízlés! Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
DR. ASCHENBRANDT-féle

Bordói por

amint azt úgy a külföldi, mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják
Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész
ellen használt szerek között a leghatásosabb!

A lisztharmat legbiztosabb gyógy és óvszere a dr. Aschenbrandt-féle

Rézkénpor

mely a szőlőt egyuttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kgr.-os zsákban kg.-kint	bordói por	68 fillér.
10 és 5	bordói por	72 >
2 >	bordói por	73 >
50 >	rézkénpor	45 >
10 és 5	rézkénpor	49 >
2 >	rézkénpor	50 >

Gyártás korlátolt! Tessék szükségletét **mielőbb** megrendelni. A porok
szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a haszná-
lati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Andrányi Károly és fiánál, Nagyvárad, Kiss Károly
fiánál, Nagyvárad, Pontelli Emilnél, Biharpüspöki, Klein és Grünfeldnél, Élesd.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógy-
javallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségek-
nél, idült méh és petefészkek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejtszövetlob
és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, ma-
kacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségek-
nél, sárgaság és epekövek-
nél, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **Izap** fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő
vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnapon-
ként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május
1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirida, interurban telefon.

Curtaxe és zenedíj nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

Értesítés.

Tisztelettel értesítem nagybecsű megrendelőimet és a nagyérdemű uri közönséget, hogy

**angol uri-divat
szabó-üzletemet
Nagy Sándor-u. 1.
szám alá helyeztem át.**

Amidőn ezen körülményt az uri közönség szives tudomására hozom, kérem, hogy a jövőben is szives rendelvényeikkel felkeresni sziveskedjenek.

Feltűnést keltő valódi *angol és scot szövet és divatlüszter újdonságaim, piké, spárga- és selyemmellény különlegességeim* pazar választékban megérkeztek.

Dragán József

angol uri szabó

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon, Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toalet-
teket, stb. stb.

Kitünő kifogstalan szabs. Rendkívül olcsó rak.

Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit

A hölgyközönség párfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

REISZ MIKSA

békéscsabai butor gyárának

nagyváradi telepe

KOSSUTH LAJOS-utca 7. szám alatt.

Polgári és finom kivitelű lakásberendezések különleges készítése!

Eladás:

nagyban és
kicsinyben

Eredeti gyári árban

Nagy készlet,
modern vas és
rézbutorokból

Szolid gyártmány!

Nagy megtakarítást érhet el, ha
közvetlenül a készítőnél vásárol!

Telefon:

Nagyvárad sz.

Békéscsaba 20. sz.

Interurbán.